

Utbildningsdepartementet

Beslut avseende remissen Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL (U2019/03260/UH)

Beslut

Linköpings universitet (LiU) är i huvudsak positiva till förslagen i remissen *Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL*. LiU önskar dock lämna tre förslag på ändringar:

- utökad poängram till *120 hp* istället för *90 hp* för förskollärare (§14),
- kravet på *anställd* som lärare föreslås ändras till *verksam* som lärare (§17 och §18),
- höjd ekonomisk ersättning för validering.

Skäl till beslut

Skälet till förslag om utökad poängram för utbildning mot förskolläraryxamen är att inte begränsa eller hindra möjligheterna till kompletterande studier för berörda målgrupper. Bakgrunden till förslaget om ändring till *verksam som lärare* föreslås eftersom det idag finns andra grundanställningar än lärare i förskolan och skolan som är av relevans, såsom pedagog eller instruktör. Vidare gör LiU bedömningen att antalet valideringar kommer att öka varför den ekonomiska ersättningen behöver höjas.

Handläggningen av beslutet

Beslut i detta ärende har fattats vid rektors beslutsmöte i närvaro av universitetsdirektören Kent Waltersson, chefsjuristen Christina Helmér, studeranderepresentanten Elin Fägerstam och rektors sekreterare Maria Fält efter föredragning av utbildningsrådet Ragnhild Löfgren. Styrelsen för utbildningsvetenskap vid LiU har berett ärendet och deras yttrande bifogas i sin helhet.

Helen Dannetun

Ragnhild Löfgren

Kopia till:
Universitetsledningen
Styrelsen för Utbildningsvetenskap
Studentavdelningen
Studentkårerna
Internrevisionen
Fackliga företrädare
LiU-nytt

Yttrande: Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL

Området för utbildningsvetenskap har beretts möjlighet att lämna delyttrande över promemorian *Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL* (U2019/03260/UH).

Förslagen i promemorian avser förändringar i förordningen 2011:689 för ökade möjligheter för pedagogisk personal i förskolan att studera i VAL, ändrade tidsgränser för förkortad utbildning för studenter med lång yrkeserfarenhet samt möjlighet till prövning av tidigare erfarenheter och utbildningar genom kompletterande prov i samband med antagning. Förändringarna föreslås träda i kraft 15 april 2020.

Yttrande

Området för utbildningsvetenskap är i huvudsak positiva till föreslagen.

Promemorian har på ett förtjänstfullt sätt beskrivit förutsättningarna för VAL och föreslagit nödvändiga ändringar för att projektet ytterligare ska kunna bidra till att öka andelen examinerade lärare och förskollärare. Särskilt välkomnas ökade möjligheter att studera mot en förskolläraryttrande.

Vi önskar dock lämna följande förslag på ändringar:

- utökad poängram till 120 hp istället för 90 hp för förskollärare (§14)
- kravet på *anställd som lärare* ändras till *verksam som lärare* (§17 och §18)
- höjd ekonomisk ersättning

Ökad poängram till 120 hp för utbildning mot förskolläraryttranden

I promemorian föreslås att poängrammen för studier mot förskolläraryttranden utökas till 90 hp. Vårt förslag är att det utökas till 120 hp dvs samma som för övriga lärare samt att studierna kan pågå under högst fyra läsår.

Vår bedömning är att VAL inte konkurrerar med ordinarie förskolläraryttrande då VAL förutsätter såväl pågående yrkesverksamhet som omfattande meriter genom tidigare yrkeserfarenhet och studier. En snäv poängram riskerar att begränsa möjligheterna till kompletterande studier för den primära målgruppen. Tidigare utbildningssatsningar för pedagogisk personal i förskolan har ofta syftat till lokal behörighet men har inte lett till lärarlegitimation. Omfattningen på utbildningarna har varierat. För att inte riskera att utestänga dessa personer är det viktigt att det finns utrymme att erbjuda tillräckliga studier inom VAL. Vi vill också betona att förskolläraryttrande är en kvinnodominerad yrkesgrupp och för att beakta jämställdheten bör samma förutsättningar erbjudas studerande mot förskolläraryttranden som för studerande till läraryttranden.

Anställningsform ersätts med krav på verksamhet för korta VAL

Personer med lång lärar- eller förskollärarerfarenhet föreslås även fortsättningsvis få tillgodoräkna 30 hp VFU och 30 hp UVK. Tidigare har behörigheten för korta VAL varit knuten till krav på *anställning* som lärare eller förskollärare under minst 8 år (och fortfarande). Promemorian uppmärksammar den begränsande effekt kravet har haft för behörigheten till VAL för förskollärarexamen och föreslår en ändring som ser mer till innehåll i verksamhet än till anställningsform. Samma problematik gäller dock även för lärare. Många verksamma lärare har annan grundanställning i skolan eller anställs som pedagog, instruktör etc. Vi föreslår därför ändringar i §17 och §18 enligt följande:

- 17§ 1. har varit **verksam som lärare i skolväsendet** eller inom ramen för en anställning har medverkat i undervisningen i förskolan under sammanlagt minst åtta läsår eller motsvarande, varav minst tre sammanhängande läsår, före den dag som infaller ett år innan utbildningen påbörjas,
2. var **verksam som lärare i skolväsendet** eller inom ramen för en anställning medverkade i undervisningen i förskolan den dag som infaller ett år innan utbildningen påbörjas, och
- 18§ 3. har under sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande varit **verksam som lärare i skolväsendet** eller med arbetsuppgifter som liknar undervisning inom skolväsendet,
4. var **verksam som lärare i skolväsendet** den dag som infaller ett år innan utbildningen påbörjas, och

Ekonomiska konsekvenser

I promemorian föreslås en ökning av medel för validering på ca 3 miljoner kronor per år som vid behov omprioriteras från ersättning av helårsstudenter. Fler personer antas validera delar av utbildningen och därmed få kortare studietid. Vår bedömning är att både antalet studenter med möjlighet att validera delar av utbildningen och antalet studenter som behöver läsa kurser inom VAL kommer att öka. För att förändringarna i VAL ska ha en positiv effekt för projektets möjligheter att erbjuda kompletterande utbildning till lärar- eller förskollärarexamen tror vi att ytterligare resurser för så väl validering som studier är nödvändiga.

Övriga förslag i promemorian tillstyrkes.

Remissvaret har beretts av Ingrid Olsson och Lotta Lindgren.

Jörgen Nissen, dekan

Sändlista

Ragnhild Löfgren, UF
LiU:s registrator